

## Πρόλογος

Δεν τον κατάλαβα ποτέ πραγματικά. Νόμιζα πως τον ήξερα, όμως όταν διάβασα το ημερολόγιό του αντιλήφθηκα ότι δεν τον γνώριζα. Και τώρα είναι πολύ αργά. Πολύ αργά για να του πω ότι τον είχα παρεξηγήσει. Πολύ αργά για να του πω πως λυπάμαι.



ΜΕΡΟΣ Ι

Αποσπάσματα από το ημερολόγιο  
του Χείθαμ Ε. Κένγουϊ



## 6 Δεκεμβρίου 1735

*i*

Κανονικά, πριν από δύο μέρες, έπρεπε να γιόρταζα τα δέκατα γενέθλιά μου στο σπίτι μας, στην πλατεία της βασίλισσας Άννας. Αντί γι' αυτό, τα γενέθλιά μου πέρασαν δίχως να τα θυμηθεί κανείς· δεν έγιναν γιορτές και πανηγύρια, μονάχα κηδείες, ενώ το σπίτι μας έμοιαζε με μαυρισμένο, σάπιο δόντι ανάμεσα στις ψηλές επαύλεις από λευκό τούβλο που στέκουν γύρω από την πλατεία της βασίλισσας Άννας.

Για την ώρα μένουμε σ' ένα σπίτι που έχει ο πατέρας στο Μπλούμσμπερι. Είναι ωραίο σπίτι και, παρότι η οικογένεια είναι συντετριμμένη και οι ζωές μας διαλυμένες, είμαστε ευγνώμονες που υπάρχει τουλάχιστον αυτό. Θα μείνουμε εδώ, σοκαρισμένοι, να τριγυρνάμε σαν βασανισμένα φαντάσματα μέχρι να αποφασιστεί το μέλλον μας.

Η πυρκαγιά κατάπιε όλα τα ημερολόγια μου, οπότε, γράφοντας τώρα, νιώθω σαν να κάνω ένα νέο ξεκίνημα. Και εφόσον έχουν έτσι τα πράγματα, νομίζω πως καλό θα ήταν να αρχίσω λέγοντας το όνομά μου, το οποίο είναι Χείθαμ. Ένα αραβικό όνομα για έναν μικρό Άγγλο που έμενε στο Λονδίνο και ο οποίος από τη μέρα που γεννήθηκε μέχρι και δύο μέρες πριν ζούσε μια ειδυλλιακή ζωή, προστατευμένη από τις ασχήμιες της πόλης.

Από την πλατεία της βασίλισσας Άννας μπορούσαμε να δούμε την ομίχλη και την καπνιά που κρεμόταν πάνω από τον ποταμό και όπως όλους, έτσι κι εμάς, μας ενοχλούσε η μπόχα την

ποία μπορώ να περιγράψω μονάχα ως μυρωδιά «βρεγμένου αλόγου». Όμως τουλάχιστον εμείς δεν ήμασταν αναγκασμένοι να διασχίζουμε χείμαρρους βρομερών αποβλήτων από βυρσοδεψεία, κρεοπωλεία και περιττώματα ζώων και ανθρώπων. Όλα εκείνα τα ταγκισμένα ρυάκια αποβλήτων που συμβάλλουν στην έξαρση ασθενειών: δυσεντερία, χολέρα, πολιομυελίτιδα...

«Πρέπει να σκεπαστείς, αφέντη Χείθαμ, αλλιώς θ' αρρωστήσεις».

Στις βόλτες μας στα λιβάδια του Χάμστεντ, οι παραμάνες μου συνήθιζαν να με τραβούν μακριά από τους κακομοίρηδες που βασανίζονταν από βήχα και σκέπαζαν τα μάτια μου για να μη δω τα παραμορφωμένα παιδιά. Πιο πολύ από όλα, όμως, φοβούνταν την αρρώστια. Υποθέτω γιατί η αρρώστια αφηφά τη λογική· δεν είναι κάτι που μπορείς να το αποφυγείς δωροδοκώντας ή να την πολεμήσεις με όπλα. Δεν νοιάζεται ούτε για τον πλούτο ούτε για το κύρος. Είναι ένας άσπονδος εχθρός.

Και, φυσικά, επιτίθεται απροειδοποίητα. Έτσι, κάθε βράδυ μ' έπαχναν για σημάδια ιλαράς ή ευλογιάς κι έπειτα ενημέρωναν τη μητέρα πως ήμουν υγιής. Εκείνη ερχόταν να με καληνυχτίσει φιλώντας με. Βλέπετε, ήμουν ένας από τους τυχερούς που είχαν μια μητέρα που ερχόταν κάθε βράδυ να με καληνυχτίσει με φιλή κι έναν πατέρα που το έκανε κι εκείνος· που αγαπούσε κι εμένα και την ετεροθαλή αδελφή μου, την Τζένη· έναν πατέρα που μου μιλούσε για τους πλούσιους και τους φτωχούς, που στάλαζε μέσα μου την ιδέα πως ήμουν τυχερός και με παρότρυνε πάντα να σκέφτομαι τους άλλους· και ο οποίος πλήρωνε δασκάλους και παραμάνες για να με φροντίζουν και να με εκπαιδεύουν, ώστε να μεγαλώσω και να γίνω ένας άνδρας άξιος και με αρχές. Ένας από τους τυχερούς. Όχι σαν τα παιδιά που ήταν αναγκασμένα να δουλεύουν στα χωράφια, τα εργοστάσια ή σκαρφαλωμένα σε καμινάδες.

Ωστόσο, μερικές φορές αναρωτιόμουν αν τα άλλα παιδιά είχαν φίλους. Αν είχαν, τότε, παρόλο που φυσικά ήμουν αρκετά έξυπνος για να μη ζηλεύω τις ζωές τους, ειδικά όταν η δική μου ήταν τόσο άνετη, τα ζηλεύα για αυτό ακριβώς το πράγμα: για τους φίλους τους. Εγώ δεν είχα κανένα φίλο, ούτε αδελφούς ή αδελφές στην ηλικία μου. Ταυτόχρονα ήμουν πολύ ντροπαλός για να πιάσω φιλίες. Άλλωστε, υπήρχε κι άλλο ένα πρόβλημα: κάτι που αποκαλύφθηκε όταν ήμουν μονάχα πέντε ετών.

Συνέβη ένα απόγευμα. Οι επαύλεις της πλατείας της βασιλίσσας Άννας είναι χτισμένες κολλητά η μία με την άλλη και συχνά συναντούσαμε τους γείτονές μας είτε στην ίδια την πλατεία ή στις αυλές τους στο πίσω μέρος. Στη μια πλευρά του σπιτιού μας ζούσε μια οικογένεια με τέσσερα κορίτσια, δύο από τα οποία ήταν στην ηλικία μου. Μου φαινόταν πως τα κορίτσια περνούσαν ώρες ολόκληρες χοροπηδώντας και παίζοντας τυφλόμυγα στον κήπο τους κι εγώ συνήθως τα άκουγα ενώ καθόμουν στην αίθουσα διδασκαλίας μου, υπό το βλέμμα του δασκάλου μου, του γερο-Φέιλινγκ, που είχε γκριζα φρύδια σαν θάμνους και το συνήθειο να σκαλίζει τη μύτη του μελετώντας προσεκτικά το αποτέλεσμα των ανασκαφών του προτού το χώσει στα κλεφτά μέσα στο στόμα του.

Η οικογένεια είχε το επίθετο Ντόσον. Ο κύριος Ντόσον ήταν υπουργός –ή, τουλάχιστον, έτσι έλεγε ο πατέρας μου– κρύβοντας με το ζόρι την περιφρόνησή του. Ο κήπος τους περιτριγυριζόταν από μια ψηλή μάνδρα και, παρά τα δέντρα, τους θάμνους και όλη τη θαλερή βλάστηση, κάποια μέρη του ήταν ορατά από το παράθυρο της αίθουσας διδασκαλίας όπου καθόμουν και έτσι μπορούσα να βλέπω τις κόρες των Ντόσον. Εκείνη την ημέρα φαίνεται πως είχαν αποφασίσει να κάνουν κάτι διαφορετικό: έπαιζαν κουτσό. Είχαν τοποθετήσει μπαστούνια του κροκέ φτιάχνοντας ένα αυτοσχέδιο γήπεδο, αλλά δεν φαινόταν να είχαν πάρει την όλη υπόθεση στα σοβαρά. Μάλλον οι

δύο μεγαλύτερες προσπαθούσαν να μάθουν τις λεπτομέρειες του παιχνιδιού στις δύο μικρότερες. Έβλεπα μια θολούρα από κοσιίδες και ροζ πτυχωτά φορεματάκια καθώς εκείνες φώναζαν και γελούσαν, ενώ κατά διαστήματα ακουγόταν η φωνή κάποιου μεγάλου, πιθανότατα κάποιας παραμάνας, που όμως δεν μπορούσα να διακρίνω, διότι με εμπόδιζε ο χαμηλός θόλος των δέντρων.

Για λίγο, κοιτάζοντάς τες να παίζουν, σταμάτησα να προσέχω τις ασκήσεις μου πάνω στο τραπέζι, όταν ξαφνικά, σχεδόν σαν να μπορούσε να νιώσει πως την παρακολουθούσα, μία από τις μικρότερες, μία που ήταν ένα χρόνο μικρότερη από εμένα, σήκωσε το κεφάλι, με είδε μέσα από το παράθυρο και τα βλέμματά μας ενώθηκαν.

Ξεροκατάπια κι ύστερα, πολύ διστακτικά, σήκωσα το χέρι μου για να τη χαιρετήσω. Προς μεγάλη έκπληξή μου, εκείνη μου ανταπέδωσε το χαιρετισμό. Και την επόμενη στιγμή φώναξε τις αδελφές της, που μαζεύτηκαν γύρω της κι όλες μαζί σκίασαν τα μάτια τους απέναντι στην αντηλιά για να κοιτάξουν προς το παράθυρο της αίθουσας διδασκαλίας μου, εκεί όπου στεκόμουν σαν έκθεμα βιτρίνας μουσείου. Μόνο που αυτό το έκθεμα κουνούσε το χέρι του και πήρε μια ελαφρά ροζ απόχρωση από ντροπή, νιώθοντας ταυτόχρονα την απαλή, ζεστή λάμψη από κάτι που μπορεί και να ήταν φίλια.

Κάτι που εξατιμίστηκε τη στιγμή που εμφανίστηκε η παραμάνα τους από την κρυφώνα της κάτω από τα δέντρα, έριξε ένα έντονο βλέμμα προς το παράθυρό μου με μια έκφραση που δεν μου άφησε καμιά αμφιβολία σχετικά με την άποψή της για μένα – πως ήμουν κάποιος ματάκιας ή τίποτα χειρότερο– και έπειτα μάζεψε και τα τέσσερα κορίτσια.

Εκείνο το βλέμμα που μου είχε ρίξει η παραμάνα το είχα ξαναδεί και θα το έβλεπα ξανά στην πλατεία ή στα λιβάδια που απλώνονταν πίσω από το σπίτι μας. Θυμάστε που είπα ότι οι



παραμάνες μου με απομάκρυναν από τους κακόμοιρους κουρελήδες; Οι παραμάνες των άλλων παιδιών έκαναν ακριβώς το ίδιο απέναντί μου. Ποτέ πριν δεν είχα αναρωτηθεί γι' αυτό. Δεν αναρωτήθηκα γιατί... δεν ξέρω, υποθέτω γιατί δεν υπήρχε λόγος να αναρωτηθώ γι' αυτό· ήταν απλά κάτι που συνέβαινε και συνέβαινε ανέκαθεν.

*ii*

Όταν ήμουν έξι, η Ίντιθ μου έφερε μια στοίβα σιδερωμένων ρούχων κι ένα ζευγάρι παπούτσια με ασημένιες αγκράφες. Βγαίνοντας από το παραβάν, φορούσα τα καινούρια παπούτσια μου με τις αστραφτερές αγκράφες, ένα γιλέκο κι ένα σακάκι. Η Ίντιθ φώναξε μία από τις υπηρέτριες, η οποία είπε πως ήμουν φτυστός ο πατέρας μου, κάτι που μάλλον ήταν ο στόχος τους.

Αργότερα, όταν ήρθαν να με δουν και οι γονείς μου, θα μπορούσα να ορκιστώ πως είδα τα μάτια του πατέρα να δακρύζουν λιγάκι. Για τη μητέρα δεν υπήρχε αμφιβολία, καθώς δεν κρατήθηκε καθόλου και ξέσπασε σε κλάματα μέσα στο παιδικό δωμάτιο κουνώντας πάνω κάτω το χέρι της για να της δώσει η Ίντιθ ένα μαντίλι.

Καθώς στεκόμουν όρθιος εκεί μπροστά τους, ένιωθα να έχω μεγαλώσει και να είμαι γεμάτος γνώση, παρότι ένιωθα πάλι την κάψα να απλώνεται στα μάγουλά μου. Μάλιστα, έπιασα τον εαυτό μου να αναρωπιέται αν τα κορίτσια των Ντόσον θα με θεωρούσαν αρκετά ωραίο τώρα με το καινούριο μου κοστούμι, αν θα με έβρισκαν κομψό. Τις σκεφτόμουν συχνά. Μερικές φορές τις έβλεπα από το παράθυρο να τρέχουν στον κήπο τους ή να τις οδηγούν σ' άμαξες μπροστά από την έπαυλή τους. Έχω την εντύπωση πως κάποια στιγμή είδα μία από αυτές να ρίχνει μια κλεφτή ματιά προς το σπίτι μας, όμως, ακόμα και αν με είχε

δει, εκείνη τη φορά δεν υπήρξαν ούτε χαμόγελα ούτε φιλικές χειρονομίες. Μονάχα η σκιά εκείνου του βλέμματος της παραμάνας. Δες και η αποδοκιμασία προς το πρόσωπό μου να είχε μεταλαμπαδευτεί σ' εκείνη σαν απόκρυφη γνώση.

Οπότε από τη μια πλευρά του σπιτιού μας γειτονεύαμε με τις Ντόσον· τις ακριβοθώρητες, ζωηρές Ντόσον με τις αλογοουρές, ενώ από την άλλη πλευρά είχαμε τους Μπάρετ. Επρόκειτο για μια οικογένεια με οκτώ παιδιά, αγόρια και κορίτσια, αν και πάλι σπανίως τα έβλεπα· όπως και με τις Ντόσον, οι συναντήσεις μας περιορίζονταν στις φορές που εκείνοι έμπαιναν σ' άμαξες ή τους έβλεπα από μακριά στα λιβάδια. Μια μέρα, λίγο μετά τα όγδοα γενέθλιά μου, έκοβα βόλτα γύρω από τον κήπο μας, σέρνοντας πάνω στον παλιό πλινθόκτιστο τοίχο της ψηλής μάνδρας ένα ξύλο. Περιστασιακά σταματούσα για να γυρίσω μερικά λιθάκια με το ξύλο και να παρατηρήσω τα έντομα που έτρεχαν τρομαγμένα από κάτω –σκαθάκια, σαρανταποδαρούσες, σκουλήκια που συστρέφονταν σαν να τέντωναν τα μακρουλά σώματά τους–, μέχρι που έφτασα τελικά στην πύλη που οδηγούσε σ' ένα πέραςμα ανάμεσα στο δικό μας σπίτι κι εκείνο των Μπάρετ.

Η βαριά πόρτα ήταν κλεισμένη μ' ένα τεράστιο λουκέτο που ήταν σκουριασμένο και έμοιαζε να μην έχει ανοιχτεί εδώ και πολλά χρόνια. Το κοίταξα για λίγο, ζυγίζοντάς το στα χέρια μου, όταν άκουσα την ψιθυριστή, βιαστική φωνή ενός αγοριού.

«Έι, εσύ. Είναι αλήθεια αυτό που λένε για τον πατέρα σου;»

Η φωνή ερχόταν από την άλλη μεριά της πόρτας, αν και χρειάστηκα λίγο χρόνο για να το καταλάβω, μερικές στιγμές κατά τις οποίες είχα μείνει έκπληκτος και σχεδόν παγωμένος από φόβο. Και αμέσως μετά, παραλίγο να τα κάνω πάνω μου, όταν είδα μέσα από μια τρύπα στην πόρτα να με κοιτάζει ένα μάτι. Ξανά ακούστηκε η ίδια ερώτηση.

«Έλα, πες, θα με φωνάξουν όπου να 'ναι. Είναι αλήθεια αυτό που λένε για τον πατέρα σου;»

Αφού ηρέμησα, έσκυψα για να φτάσω στο ίδιο επίπεδο με την τρύπα και το μάτι. «Ποιος είναι;» ρώτησα.

«Εγώ είμαι, ο Τομ, που μένω δίπλα».

Ήξερα πως ο Τομ ήταν ο μικρότερος από το τσούρμο των Μπάρετ. Είχε περίπου την ίδια ηλικία μ' εμένα. Είχα ακούσει να φωνάζουν το όνομά του.

«Εσύ ποιος είσαι;» ρώτησε. «Εννοώ, πώς σε λένε;»

«Χείθαμ», απάντησα κι αναρωτήθηκα αν ο Τομ θα ήταν ο καινούριος φίλος μου. Τουλάχιστον είχε φιλικό μάτι.

«Παράξενο όνομα αυτό».

«Είναι αραβικό. Σημαίνει “νεαρός αετός”».

«Ε, τότε, λογικό μου ακούγεται».

«Τι εννοείς “λογικό μου ακούγεται”;»

«Δεν ξέρω. Κατά κάποιο τρόπο, έτσι μου φαίνεται. Και είσαι μόνος σου εκεί;»

«Είμαστε εγώ κι η αδελφή μου», απάντησα. «Η μητέρα κι ο πατέρας».

«Μικρή οικογένεια είστε».

Έγνεψα.

«Κοίτα», συνέχισε εκείνος. «Είναι αλήθεια ή όχι; Είναι ο πατέρας σου αυτός που λένε; Και μη σου περάσει από το νου να μου πεις ψέματα. Μπορώ να δω τα μάτια σου και θα καταλάβω αμέσως αν μου λες ψέματα».

«Δεν θα πω ψέματα. Δεν ξέρω καν τι λένε “αυτοί” που το λένε και δεν ξέρω καν ποιοι είναι “αυτοί” που το λένε».

Την ίδια στιγμή άρχισα να νιώθω ένα παράξενο και όχι εντελώς ευχάριστο συναίσθημα: πως γενικώς επικρατούσε μια ιδέα για το τι ήταν «φυσιολογικό» και πως εμείς, η οικογένεια των Κένγουεϊ, δεν συμπεριλαμβανόμασταν σ' αυτή.

Ίσως ο κάτοχος του ματιού να κατάλαβε κάτι από τον τόνο της φωνής μου και γι' αυτό βιάστηκε να προσθέσει: «Λυπάμαι· λυπάμαι αν μου ξέφυγε κάτι που δεν έπρεπε. Αλλά ήμουν

περίεργος, αυτό είναι όλο. Βλέπεις, κυκλοφορεί μια φήμη και, αν είναι αληθινή, είναι φοβερά συναρπαστική...»

«Ποια φήμη;»

«Θα σου φανεί ανόητη».

Τόλμησα να πλησιάσω στην τρύπα και τον κοίταξα, μάτι με μάτι, λέγοντας: «Τι εννοείς; Τι λέει ο κόσμος για τον πατέρα;»

Εκείνος βλεφάρισε. «Λένε πως παλιά ήταν ένας-»

Ξαφνικά ακούστηκε θόρυβος πίσω του κι άκουσα μια θυμωμένη αντρική φωνή να φωνάζει το όνομά του: «*Τόμας!*»

Το ξάφνιασμα τον έκανε να οπισθοχωρήσει. «Να πάρει η ευχή», ψιθύρισε βιαστικά. «Πρέπει να φύγω, με φωνάζουν. Ελπίζω να σε ξαναδώ».

Και με τις λέξεις αυτές εξαφανίστηκε κι εγώ απέμεινα να αναρωτιέμαι τι εννοούσε. Ποια ήταν η φήμη; Τι έλεγε ο κόσμος για εμάς και για τη μικρή οικογένειά μας;

Παράλληλα θυμήθηκα πως κι εμένα με περίμεναν. Είχε πάει σχεδόν μεσημέρι κι ήταν ώρα για την πολεμική εκπαίδευσή μου.

## 7 Δεκεμβρίου 1735

*i*

Νιώθω αόρατος, σαν να αιωρούμαι εγκλωβισμένος ανάμεσα στο παρελθόν και το μέλλον. Γύρω μου οι μεγάλοι κάνουν έντονες συζητήσεις. Τα πρόσωπά τους είναι τραβηγμένα κι οι κυρίες κλαίνε. Οι φωτιές στα τζάκια μένουν αναμμένες, αλλά το σπίτι μοιάζει μονίμως κρύο κι είναι άδειο, εκτός από εμάς και όσα από τα υπάρχοντα σώσαμε από την καμένη έπαυλη. Έξω έχει αρχίσει να πέφτει χιόνι, ενώ μέσα επικρατεί μια θλίψη που σε παγώνει μέχρι το κόκαλο.

Μιας και δεν έχω πολλά να κάνω εκτός από το να γράφω στο ημερολόγιό μου, ήλπιζα πως ως τώρα θα είχα διηγηθεί την ιστορία της ζωής μου. Παρ' όλα αυτά φαίνεται πως έχω πολύ περισσότερα να πω απ' όσα αρχικά είχα φανταστεί. Και, βέβαια, υπήρξαν κι άλλα σημαντικά πράγματα στα οποία έπρεπε να συμμετάσχω. Κηδείες. Σήμερα ήταν της Ίντιθ.

«Είσαι σίγουρος, αφέντη Χείθαμ;» με ρώτησε νωρίτερα η Μπέτι. Το μέτωπό της ήταν ζαρωμένο από ανησυχία και τα μάτια της κουρασμένα. Για χρόνια –όσο μπορώ να θυμηθώ– βοηθούσε την Ίντιθ. Ήταν κι εκείνη τόσο συντετριμμένη όσο κι εγώ.

«Ναι», της είπα, ντυμένος όπως πάντα με το κοστούμι μου και, για τη σημερινή περίπτωση, με μια μαύρη γραβάτα. Η Ίντιθ δεν είχε οικογένεια, οπότε μαζευτήκαμε κάτω για το επικήδειο γεύμα, ζαμπόν, μπίρα και κέικ, όσοι από τους Κένγουεϊ

και το προσωπικό είχαμε επιβιώσει. Όταν τελείωσε κι αυτό, οι άνδρες από το γραφείο κηδειών, που ήταν ήδη αρκετά μεθυσμένοι, φόρτωσαν το σώμα της στη νεκροφόρα για να το πάνε στο παρεκκλήσι. Εμείς καθίσαμε πίσω τους σε μαύρες άμαξες. Χρειαζόμασταν μονάχα δύο. Όταν τελείωσε η κηδεία, αποσύρθηκα στο δωμάτιό μου για να συνεχίσω την ιστορία μου...

*ii*

Δυο μέρες αφότου είχα μιλήσει με το μάτι του Τομ Μπάρετ, ό,τι μου είχε πει ακόμη γύριζε στο μυαλό μου. Έτσι, ένα πρωί που εγώ κι η Τζένι ήμασταν μόνοι στο καθιστικό, αποφάσισα να τη ρωτήσω γι' αυτό.

Η Τζένι. Εγώ ήμουν σχεδόν οκτώ κι εκείνη ήταν είκοσι ένα. Είχα δε τόσα κοινά μαζί της όσα και με τον άνθρωπο που μας έφερνε τα κάρβουνα. Ίσως και λιγότερα, αν καθόμουν να το σκεφτώ καλύτερα, γιατί τουλάχιστον στον άνθρωπο που μας έφερνε τα κάρβουνα άρεσε να γελά, όπως και σ' εμένα. Σ' αντίθεση, την Τζένι σπάνια την έβλεπα να χαμογελά, πόσο μάλλον να γελά.

Έχει μαύρα μαλλιά που λάμπουν και τα μάτια της είναι σκούρα. Και... λοιπόν, αν κι εγώ θα τα ονόμαζα «νυσταγμένα», έχω ακούσει να τα περιγράφουν ως «συλλογισμένα». Επίσης, έχω ακούσει τουλάχιστον ένα θαυμαστή της να λέει πως έχει «γοητευτικό βλέμμα», ό,τι και αν σημαίνει αυτό. Η εμφάνιση της Τζένι ήταν πάντα ένα προσφιλές θέμα συζήτησης. Είναι μια καλλονή – ή, τουλάχιστον, αυτό μου έχουν πει πολλές φορές.

Για μένα, δεν ήταν. Για μένα, ήταν απλώς η Τζένι που είχε αρνηθεί τόσες και τόσες φορές να παίξει μαζί μου, που είχα πάψει πια εδώ και καιρό να της το ζητώ. Η Τζένι την οποία πάντα είχα στο μυαλό μου να κάθεται σε μια καρέκλα με ψηλή

πλάτη, με το κεφάλι σκυφτό πάνω από κάτι το οποίο έραβε ή κεντούσε ή κάτι, τέλος πάντων, που συμπεριλάμβανε βελόνα και κλωστή. Και βλέμματα αποδοκιμασίας. Εκείνο το γοητευτικό βλέμμα που έλεγαν οι θαυμαστές της πως διέθετε εγώ το αποκαλούσα αποδοκιμασία.

Το θέμα, πάντως, ήταν ότι, αν και ήμασταν κάτι σαν απλοί καλεσμένοι ο ένας στη ζωή του άλλου, θυμίζοντας πλοία που τυχαίνει να δένουν στο ίδιο λιμάνι δίχως να επικοινωνούν ποτέ μεταξύ τους, μοιραζόμασταν τον ίδιο πατέρα. Κι η Τζένι, μιας και ήταν δώδεκα χρόνια μεγαλύτερή μου, τον ήξερε πολύ καλύτερα από μένα. Έτσι, παρόλο που χρόνια την άκουγα να μου λέει πως ήμουν πολύ ανόητος ή πολύ μικρός για να καταλάβω ή πολύ ανόητος και πολύ μικρός για να καταλάβω –μια φορά, μάλιστα, μου είπε πως ήμουν και πολύ κοντός για να καταλάβω, ό,τι κι αν αυτό υποτίθεται πως σήμαινε αυτό–, εγώ συνήθιζα να προσπαθώ να της πάνω κουβέντα. Δεν ξέρω γιατί το έκανα, ίσως επειδή ποτέ δεν μου μαρτυρούσε κάτι. Ίσως το έκανα για να την εκνευρίσω. Όμως, σ' εκείνη τη συγκεκριμένη περίπτωση, περίπου δύο μέρες μετά τη συνομιλία μου με το μάτι του Τομ, το έκανα επειδή πραγματικά ένιωθα περιέργεια κι ήθελα να μάθω τι εννοούσε ο Τομ.

Οπότε τη ρώτησα: «Τι λέει ο κόσμος για εμάς;»

Εκείνη αναστέναξε θεατρικά και πήρε το βλέμμα από το κέντημά της.

«Τι εννοείς, τοιλιβήθρα;» απόρησε.

«Απλά αυτό· τι λέει ο κόσμος για εμάς;»

«Με ρωτάς τι κουτσομπολεύουν;»

«Αν θες».

«Και γιατί σε νοιάζει τι κουτσομπολεύουν; Δεν είσαι πολύ...»

«Με νοιάζει», τη διέκοψα προτού αρχίσει πάλι να λέει πως είμαι πολύ μικρός ή πολύ ανόητος ή πολύ κοντός.

«Σε νοιάζει, ε; Γιατί;»

«Επειδή κάποιος είπε κάτι, αυτό είναι όλο».

Άφησε κάτω το υφαντό της ακουμπώντας το στο μαξιλαράκι που είχε δίπλα στο πόδι της και σούφρωσε τα χείλη. «Ποιος; Ποιος είπε και τι είπε;»

«Ένα αγόρι, στην πόρτα του κήπου. Είπε πως η οικογένειά μας ήταν παράξενη και πως ο πατέρας ήταν...»

«Τι;»

«Δεν το έμαθα ποτέ».

Εκείνη χαμογέλασε και σήκωσε ξανά το κέντημά της. «Κι αυτό σε έκανε να αναρωτιέσαι, ε;»

«Γιατί εσένα δεν θα σε έκανε;»

«Εγώ ξέρω ήδη όλα όσα πρέπει να ξέρω», είπε υπεροπτικά, «και σου λέω πως δεν δίνω δεκάρα για το τι λένε στο διπλανό σπίτι για εμάς».

«Ε, τότε πες μου λοιπόν», είπα. «Τι έκανε ο πατέρας πριν γεννηθώ;»

Η Τζένι χαμογελούσε μερικές φορές. Χαμογελούσε όταν είχε το πάνω χέρι, όταν μπορούσε να ασκήσει λίγη εξουσία πάνω σε κάποιον· ειδικά αν αυτός ο κάποιος ήμουν εγώ.

«Θα το μάθεις», είπε.

«Πότε;»

«Όλα στην ώρα τους. Άλλωστε, εσύ είσαι ο *αρσενικός διάδοχος*».

Επικράτησε μια μακριά στιγμή σιωπής. «Τι εννοείς “αρσενικός διάδοχος”;» ρώτησα. «Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σ' εμένα και σ' εσένα;»

Εκείνη αναστέναξε. «Λοιπόν, αυτή τη στιγμή δεν έχει μεγάλη διαφορά, αν και εσύ κάνεις πολεμική εκπαίδευση ενώ εγώ όχι».

«Δεν κάνεις;» ρώτησα, όμως εκ των υστέρων κατάλαβα πως ήδη ήξερα ότι έτσι ήταν και μάλιστα υποθέτω πως είχα και πριν αναρωτηθεί γιατί εγώ έκανα ξιφασκία ενώ εκείνη κεντούσε.



«Όχι, Χείθαμ, εγώ δεν εκπαιδεύομαι στα όπλα. Και κανένα άλλο παιδί δεν κάνει πολεμική εκπαίδευση, Χείθαμ· τουλάχιστον όχι στο Μπλούσμπερι και ίσως πουθενά στο Λονδίνο. Κανένα εκτός από εσένα. Δεν σ' το έχουν πει;»

«Τι να μου πουν;»

«Να μην αναφέρεις τίποτα γι' αυτό».

«Ναι, όμως...»

«Λοιπόν, δεν αναρωτήθηκες ποτέ γιατί· γιατί δεν πρέπει να πεις κάτι;»

Ίσως είχα αναρωτηθεί. Ίσως κατά βάθος να το ήξερα όλον αυτό τον καιρό. Δεν είπα τίποτα.

«Σύντομα θα μάθεις τι σου επιφυλάσσουν», είπε. «Έννοια σου, και οι ζωές μας είναι προδιαγεγραμμένες απ' άλλους για λογαριασμό μας».

«Ωραία, λοιπόν. Εσένα τι σου επιφυλάσσουν;»

Εκείνη ρουθούνησε ειρωνικά. «Το τι μου επιφυλάσσουν είναι λανθασμένη ερώτηση. Το *ποιον* είναι η σωστότερη». Είχε κάτι στη φωνή της που δεν θα καταλάβαινα ακριβώς μέχρι να περάσει πολύς καιρός. Την κοίταξα ξέροντας πως δεν είχε νόημα να ρωτήσω περισσότερα και να ρισκάρω ένα τσίμπημα από τη βελόνα της. Όμως, όταν τελικά άφησα το βιβλίο που διάβαζα κι έφυγα από το καθιστικό, το έκανα γνωρίζοντας ότι μπορεί να μην έμαθα κάτι για τον πατέρα ή την οικογένειά μου, όμως έμαθα κάτι για την Τζένι: γιατί δεν χαμογελούσε ποτέ· γιατί ήταν πάντα τόσο ανταγωνιστική απέναντί μου.

Ήταν γιατί είχε δει το μέλλον. Είχε δει το μέλλον κι ήξερε πως ήταν ευνοϊκότερο για μένα απλώς και μόνο γιατί εγώ είχα γεννηθεί αγόρι.

Ίσως και να τη λυπόμουν· αν εκείνη δεν ήταν τόσο ξινή...

Ωστόσο, γνωρίζοντας πια αυτό που γνώριζα, η πολεμική εκπαίδευσή μου την επόμενη μέρα πήρε έναν πιο συναρπαστικό τόνο. Οπότε, κανείς άλλος εκτός από μένα δεν εκπαιδευόταν

στα όπλα. Ξαφνικά ένιωθα σαν να γευόμουν έναν απαγορευμένο καρπό. Παράλληλα, το γεγονός πως ο πατέρας μου ήταν εκείνος που με δίδασκε τον έκανε ακόμα πιο γευστικό. Αν είχε δίκιο η Τζένι, πως δηλαδή με προετοίμαζαν για να εκπληρώσω κάποιο ρόλο, όπως άλλα αγόρια εκπαιδεύονται για ιερείς, σιδεράδες, χασάπηδες ή ξυλουργοί, τότε, εντάξει, δεν είχα αντίρρηση. Άλλωστε, δεν υπήρχε και κανείς άλλος στον κόσμο που να θαυμάζω περισσότερο από τον πατέρα. Η ιδέα πως μου έδινε τη γνώση του έγινε αμέσως κάτι ανακουφιστικό και, συνάμα, συναρπαστικό.

Και, φυσικά, η γνώση του συμπεριλάμβανε σπαθιά. Τι παραπάνω να ζητήσει ένα αγόρι; Κοιτώντας τώρα πίσω, ξέρω πως από εκείνη την ημέρα και έπειτα έγινα πιο πρόθυμος μαθητής και με περισσότερο ενθουσιασμό. Κάθε μέρα, είτε το μεσημέρι ή μετά το βραδινό, ανάλογα με τις δουλειές του πατέρα, συναντιόμασταν σ' αυτό που αποκαλούσαμε δωμάτιο εκπαίδευσης, που στην πραγματικότητα ήταν δωμάτιο αναψυχής. Κι ήταν εκεί που οι ικανότητές μου στην ξιφασκία άρχισαν να βελτιώνονται.

Δεν έχω κάνει άλλη εκπαίδευση από την ημέρα της επίθεσης. Δεν είχα καθόλου το κουράγιο να σηκώσω σπαθί, ωστόσο ξέρω πως, όταν το κάνω, στο μυαλό μου θα έχω εκείνο το δωμάτιο με τους σκούρους δρύνινους τοίχους, τα ράφια με τα βιβλία και το καλυμμένο τραπέζι του μπιλιάρδου που είχε παραμεριστεί για να έχουμε χώρο. Και μέσα του ο πατέρας μου, με τα λαμπερά του μάτια, κοφτερά μα καλοσυνάτα, πάντα χαμογελαστός, να με ενθαρρύνει: απόκρουση, βηματισμός, ισορροπία, επιφυλακή, πρόβλεψη. Αυτές ήταν οι λέξεις που επαναλάμβανε σαν προσευχή, μερικές φορές δίχως να λέει τίποτε άλλο καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Απλώς φώναζε κοφτά τις διαταγές, γνέφοντας όταν τις εκτελούσα σωστά, κουνώντας αρνητικά το κεφάλι όταν αποτύγχανα, διώχνοντας περιστασιακά τα μαλλιά

από το πρόσωπό του και πηγαίνοντας από πίσω μου για να διορθώσει τα χέρια και τα πόδια μου.

Για μένα, αυτά είναι –ή ήταν– οι εικόνες κι οι ήχοι της πολεμικής εκπαίδευσης: τα ράφια με τα βιβλία, το τραπέζι του μπιλιάρδου, οι επαναλαμβανόμενες λέξεις του πατέρα μου κι ο ήχος του κροταλίσματος...

*Ξύλου.*

Ναι, ξύλου.

Προς μεγάλη δυσaréσκειά μου, τα σπαθιά που χρησιμοποιούσαμε ήταν ξύλινα. Κάθε φορά που παραπονιόμουν, εκείνος μου έλεγε πως το ατσάλι θα ερχόταν αργότερα.

### *iii*

Το πρωί των γενεθλίων μου η Ίντιθ ήταν ιδιαίτερα περιποιητική μαζί μου. Η μητέρα βεβαιώθηκε πως μου έφτιαξαν ένα εορταστικό πρωινό με τα αγαπημένα μου φαγητά: σαρδέλες με σάλτσα μουστάρδας και φρέσκο ψωμί με μαρμελάδα κεράσι που ήταν φτιαγμένη από τις κερασιές μας. Έπιασα την Τζένι να μου ρίχνει ένα ειρωνικό βλέμμα καθώς άρχιζα να τρώω, αλλά δεν της έδωσα σημασία. Από την ημέρα της συνομιλίας μας στο καθιστικό, η όποια επιρροή είχε πάνω μου, μια επιρροή που έτσι κι αλλιώς ήταν μικρή, είχε γίνει με κάποιο τρόπο λιγότερο φανερή. Άλλοτε μπορεί να με πλήγωνε η κοροϊδία της, ίσως μάλιστα να ένιωθα λίγο ανόητος και αμήχανος για το εορταστικό πρωινό μου. Όμως όχι εκείνη τη μέρα. Τώρα που το ξανασκεύφτομαι, αναρωτιέμαι αν τα όγδοα γενέθλιά μου ήταν για μένα η μέρα που άρχισα να μεταμορφώνομαι από αγόρι σε άνδρα.

Οπότε όχι, δεν με πείραξε που η Τζένι σουφρώνε τα χείλη της, ούτε κι οι γουρουνίσιοι ήχοι που έβγαζε στα κρυφά. Είχα μάτια μονάχα για τη μητέρα και τον πατέρα, που με τη σειρά

τους είχαν μάτια μονάχα για μένα. Μπορούσα να μαντέψω από τη στάση του σώματός τους, από τα μικρά εκείνα σημάδια πάνω τους που είχα μάθει να αναγνωρίζω με τα χρόνια, πως οι εορταστικές απολαύσεις μου θα συνεχίζονταν. Κι έτσι έγινε. Πριν τελειώσει το γεύμα, ο πατέρας μου είχε ανακοινώσει πως το βράδυ θα πηγαίναμε στη Σοκολατερί Γουάιτ, στην Τσέστερφυλντ Στριτ, εκεί όπου η σοκολάτα φτιάχνεται από *ολόκληρα κομμάτια κακάο* φερμένα από την Ισπανία.

Αργότερα την ίδια μέρα στεκόμουν όρθιος, με την Ίντιθ και την Μπέτι να τριγυρνούν φουριόζες γύρω μου, ντύνοντάς με με το καλύτερο κοστούμι μου. Έπειτα, οι τέσσερις μας μπήκαμε σε μια άμαξα που είχε σταθμεύσει έξω από την έπαυλή μας, μα λίγο πριν φύγουμε σήκωσα ψηλά το βλέμμα και έριξα μια κλεφτή ματιά προς τα παράθυρα των γειτόνων μας. Αναρωτήθηκα αν τα κορίτσια των Ντόσον ή ο Τομ και τα αδέρφια του μας κοίταζαν με τα πρόσωπά τους κολλημένα στο τζάμι. Το ήλπιζα. Ήλπιζα να μπορούσαν να με δουν εκείνη τη στιγμή. Να μας δουν όλους και να σκεφτούν: «Να η οικογένεια των Κένγουεϊ, που πηγαίνει για τη βραδινή έξοδό της όπως μια φυσιολογική οικογένεια».

#### *iv*

Η περιοχή γύρω από την Τσέστερφυλντ Στριτ ήταν πολυσύχναστη. Όταν η άμαξά μας κατάφερε να φτάσει ακριβώς έξω από το κατάστημα Γουάιτ, η πόρτα άνοιξε και μας βοήθησαν αμέσως να περάσουμε τη γεμάτη κόσμο λεωφόρο και να μπούμε μέσα.

Ακόμα κι έτσι όμως, στην ελάχιστη εκείνη διαδρομή από την άμαξα έως την ασφάλεια του εσωτερικού της σοκολατερί, κοίταξα αριστερά και δεξιά, προλαβαίνοντας να δω λίγη από την

ασήμια του Λονδίνου: έναν ψόφιο σκύλο στο βούρκο, έναν άθλιο να ξερνά πάνω από κάτι κάγκελα, λουλουδούδες, ζητιάνους, μέθυσους, χαμίνια που τσαλαβουτούσαν σ' έναν ποταμό λάσπης που έμοιαζε να απλώνεται στο δρόμο.

Κι έπειτα βρεθήκαμε στο εσωτερικό, εκεί όπου μας υποδέχτηκαν οι μυρωδιές του καπνού, της μπίρας, των αρωμάτων και, φυσικά, της σοκολάτας, καθώς και οι νότες ενός πάνου, συνοδεία υψωμένων φωνών. Άνθρωποι, που όλοι τους φώναζαν, έσκυβαν πάνω από επιτραπέζια παιχνίδια. Άνδρες έπιναν από τεράστιους μαστραπάδες μπίρας και γυναίκες επίσης. Είδα κάποιες με ζεστή σοκολάτα και κέικ. Όλοι φαινόταν να είναι σε κατάσταση μεγάλου ενθουσιασμού.

Κοίταξα τον πατέρα, που είχε μείνει εμβρόντητος, και ένιωσα την αμηχανία του. Για μια στιγμή φοβήθηκα πως απλώς θα γυρνούσαμε και θα φεύγαμε. Ύστερα ένας κύριος που κρατούσε μπαστούνι μού τράβηξε την προσοχή. Ήταν νεότερος από τον πατέρα και χαμογελούσε άνετα, έχοντας μια λάμψη στα μάτια, την οποία μπορούσα να διακρίνω από την άλλη άκρη της αίθουσας. Κουνούσε το μπαστούνι του προς το μέρος μας. Μέχρι που με μια χειρονομία ανακούφισης ο πατέρας τον χαιρέτησε και άρχισε να μας οδηγεί μέσα από την αίθουσα. Περάσαμε στριμωγμένοι ανάμεσα από τραπέζια, πάνω από σκυλιά, ακόμα και πάνω από ένα ή δυο παιδιά, που τριγυρνούσαν στα πόδια των πελατών, μάλλον περιμένοντας να αρπάξουν οτιδήποτε έπεφτε από τα τραπέζια: κομμάτια κέικ, ίσως και νομίσματα.

Τελικά, φτάσαμε στον κύριο με το μπαστούνι. Σ' αντίθεση με τον πατέρα, που τα μαλλιά του ήταν ατίθασα και με το ζόρι δένονταν πίσω με φιόγκο, εκείνος φορούσε λευκή πουδραρισμένη περούκα το πίσω μέρος της οποίας ήταν χωμένο σ' ένα μαύρο μεταξωτό μαντίλι και ένα μακρύ σακάκι που είχε βαθύ κόκκινο χρώμα. Χαιρέτησε τον πατέρα μ' ένα γνέψιμο και μετά έστρεψε την προσοχή του πάνω μου μετά κάνοντας μια

υπερβολική υπόκλιση. «Καλησπέρα, αφέντη Χείθαμ, νομίζω πως είναι σωστό να σου ευχηθώ “χρόνια πολλά” για τη σημερινή μέρα. Θύμισε μου, αγαπητέ, την ηλικία σου. Όπως σε βλέπω τώρα, δείχνεις παιδί μεγάλης ωριμότητας. Έντεκα είσαι; Δώδεκα, ίσως;»

Λέγοντάς τα αυτά έριξε ένα βλέμμα πάνω από τον ώμο μου μ' ένα πονηρό χαμόγελο. Η μητέρα με τον πατέρα μου χαχάνισαν ευχαριστημένοι.

«Είμαι οκτώ, κύριε», είπα και φούσκωσα από υπερηφάνεια, ενώ ο πατέρας μου έκανε τις συστάσεις. Ο κύριος εκείνος ήταν ο Ρέτζιναλτ Μπιρτς, ένας από τους ανώτερους διαχειριστές του. Ο κύριος Μπιρτς είπε πως ένιωθε κατενθουσιασμένος που με γνώρισε και κατόπιν χαιρέτησε τη μητέρα μου κάνοντας μια βαθιά υπόκλιση και φιλώντας το πάνω μέρος της παλάμης της.

Στη συνέχεια η προσοχή του στράφηκε στην Τζένι. Αφού της έπιασε το χέρι, έσκυψε το κεφάλι και πίεσε τα χείλη του πάνω του. Ήξερα αρκετά για να καταλάβω πως αυτό που έκανε ήταν φλερτ και έριξα αμέσως μια ματιά στον πατέρα, περιμένοντας πως εκείνος θα παρενέβαινε.

Αντί γι' αυτό, όμως, είδα εκείνον και τη μητέρα να δείχνουν κατευχαριστημένοι, παρότι το πρόσωπο της Τζένι ήταν πέτρινο και παρέμεινε έτσι όσο μας οδηγούσαν σ' ένα ιδιαίτερο δωμάτιο στο πίσω μέρος της σοκολατερί. Καθίσαμε εκεί. Η Τζένι και ο κύριος Μπιρτς δίπλα δίπλα, την ίδια ώρα που το προσωπικό του Γουάιτ άρχισε να τρέχει γύρω μας.

Θα μπορούσα να περάσω όλη τη νύχτα εκεί πίνοντας σοκολάτα και τρώγοντας κέικ, τεράστιες ποσότητες των οποίων μας έφερναν στο τραπέζι. Τόσο ο πατέρας όσο και ο κύριος Μπιρτς έμοιαζαν να απολαμβάνουν την μπίρα. Οπότε στο τέλος ήταν η μητέρα εκείνη η οποία επέμεινε να φύγουμε –πριν αρρωστήσω εγώ ή εκείνοι– και βγήκαμε έξω στη νύχτα, που στο μεταξύ είχε γίνει ακόμα πιο πολύβουη.

Για μια στιγμή ένιωσα αποπροσανατολισμένος από το θόρυβο και τη βρόμα του δρόμου. Η Τζένι ζάρωσε τη μύτη της κι είδα ένα ίχνος ανησυχίας να τρεμοπαίζει στο πρόσωπο της μητέρας μου. Ενστικτωδώς, ο πατέρας κινήθηκε πιο κοντά μας, σαν να προσπαθούσε να απωθήσει την οχλοβοή.

Ένα βρόμικο χέρι τινάχτηκε μπροστά από το πρόσωπό μου. Σηκώνοντας το βλέμμα, είδα ένα ζηπιάνο να εκλιπαρεί σιωπηλά για χρήματα με ορθάνοιχτα, ικετευτικά μάτια που ήταν λαμπερά και λευκά σ' αντίθεση με τη βρόμα στο πρόσωπο και τα μαλλιά του· μια λουλουδού προσπάθησε να προσπεράσει τον πατέρα για να φτάσει στην Τζένι κι άφησε ένα εξοργισμένο «όι» όταν ο κύριος Μπιρτς χρησιμοποίησε το μπαστούνι του για να την εμποδίσει. Ένιωσα να με σπρώχνουν, είδα δυο χαμίνια να προσπαθούν να μας φτάσουν με ανοιχτές τις παλάμες προς το μέρος μας.

Τότε, ξαφνικά, η μητέρα μου έβγαλε μια κραυγή, καθώς ένας άνδρας βγήκε από το πλήθος, ντυμένος με κουρέλια και βρόμικος, με τα δόντια γυμνωμένα και το χέρι του απλωμένο, έτοιμο να αρπάξει το περιδέραιο της μητέρας μου.

Το επόμενο δευτερόλεπτο ανακάλυψα γιατί το μπαστούνι του πατέρα έβγαζε εκείνο το περίεργο κροτάλισμα. Είδα να εμφανίζεται από μέσα του ένα ξίφος κι εκείνον να στριφογυρνά για να προστατέψει τη μητέρα. Διένυσε την απόσταση προς εκείνη στο βλεφάρισμα ενός ματιού, όμως, πριν προλάβει να βγάλει εντελώς το σπαθί του από το θηκάρι, άλλαξε γνώμη, ίσως επειδή είδε πως ο κλέφτης ήταν άοπλος, και το κοπάνησε στη θέση του, μετατρέποντάς το πάλι σε απλό μπαστούνι. Με την ίδια κίνηση, το στριφογύρισε για να τινάξει μακριά το χέρι του αλήτη.

Ο κλέφτης τσίριξε από πόνο κι έκπληξη κι οπισθοχώρησε πέφτοντας πάνω στον κύριο Μπιρτς, που τον πέταξε κάτω στο δρόμο και του χίμηξε, βάζοντας τα γόνατά στο στήθος του κι ένα μαχαίρι στο λαιμό του. Κράτησα την ανάσα μου.

Είδα τα μάτια της μητέρας πάνω από τον ώμο του πατέρα να γουρλώνουν.

«Ρέτζιναλτ!» φώναξε ο πατέρας. «Σταμάτα!»

«Προσπάθησε να σε κλέψει, Έντουαρντ», είπε ο κύριος Μπιρτς, δίχως να γυρίσει προς το μέρος του. Ο κλέφτης κλαψούρισε. Οι τένοντες στα χέρια του κυρίου Μπιρτς είχαν πεταχτεί έξω και οι αρθρώσεις των δαχτύλων του, που έσφιγγαν το μαχαίρι, είχαν ασπρίσει.

«Όχι, Ρέτζιναλτ, δεν είναι σωστός αυτός ο τρόπος», είπε ήρεμα ο πατέρας μου. Στεκόταν με τα χέρια του γύρω από τη μητέρα, που είχε χώσει το πρόσωπό της στο στήθος του κι έκλαιγε απαλά. Η Τζένι βρισκόταν κοντά, στη μια πλευρά τους, κι εγώ στην άλλη. Γύρω μας είχε μαζευτεί τώρα ένα πλήθος, οι ίδιοι αλήτες και ζητιάνοι που μας ενοχλούσαν πριν, ωστόσο τώρα κρατούσαν μια απόσταση σεβασμού. Μια απόσταση σεβασμού και φόβου.

«Το εννοώ, Ρέτζιναλτ», είπε ο πατέρας. «Μάζεψε το μαχαίρι σου κι άφησέ τον να φύγει».

«Μη με κάνεις να φανώ ηλίθιος, Έντουαρντ», είπε ο Μπιρτς. «Σε παρακαλώ, όχι έτσι, μπροστά σ' όλους. Ξέρουμε κι οι δυο πως του αξίζει αυτού του ανθρώπου να πληρώσει, αν όχι με τη ζωή του, τουλάχιστον με ένα, δυο δάχτυλα».

Κράτησα την ανάσα μου.

«Όχι!» διέταξε ο πατέρας. «Δεν θα χυθεί αίμα, Ρέτζιναλτ. Θα κόψω κάθε σχέση μεταξύ μας αν δεν κάνεις αμέσως αυτό που σου λέω». Σιωπή φάνηκε να βαραίνει όλους γύρω μας. Μπορούσα να ακούσω τον κλέφτη να ψελλίζει λέγοντας ξανά και ξανά: «Σας παρακαλώ, κύριε, σας παρακαλώ, κύριε, σας παρακαλώ, κύριε...» Τα χέρια του ήταν ακινητοποιημένα ενώ τα πόδια του κλοτσούσαν κι έξυναν το πλακόστρωτο καθώς προσπαθούσε να ξεφύγει.



Μέχρι που, τελικά, ο κύριος Μπιρτς φάνηκε να παίρνει μια απόφαση και το μαχαίρι να αποσύρεται, αφήνοντας πίσω του ένα μικρό κόψιμο που αιμορραγούσε. Όταν σηκώθηκε, πήγε να δώσει μια κλοτσιά στον κλέφτη, που δεν ήθελε επιπλέον ενθάρρυνση για να σταθεί στα δυο πόδια του παραπατώντας και να εξαφανιστεί τρέχοντας στην Τσέστερφιλντ Στριτ ευγνώμων που γλίτωσε τη ζωή του.

Εν τω μεταξύ, ο αμαξιάς μας είχε συνέλθει από το ξάφνιασμα και τώρα στεκόταν δίπλα στην πόρτα παροτρύνοντάς μας να χωθούμε στην ασφάλεια της άμαξας.

Ο πατέρας με τον κύριο Μπιρτς στάθηκαν ο ένας απέναντι στον άλλο και κοιτάχτηκαν στα μάτια. Καθώς η μητέρα μ' έσπρωξε να μπω στην άμαξα, είδα τα μάτια του κυρίου Μπιρτς να πετούν φωτιές. Είδα το βλέμμα του πατέρα μου να έχει το ίδιο ύφος και το χέρι του να απλώνεται για να τον χαιρετήσει λέγοντας: «Σ' ευχαριστώ, Ρέτζιναλντ. Εκ μέρους όλων μας, σε ευχαριστώ για τη γρήγορη αντίδραση».

Ένωσα το χέρι της μητέρας μου στον αυχένα μου καθώς προσπάθησε να με σπρώξει μέσα στην άμαξα και τέντωσα το λαιμό μου προς τα πίσω. Είδα τον πατέρα με το χέρι απλωμένο προς τον κύριο Μπιρτς, που τον αγριοκοίταζε, αρνούμενος να δεχτεί τη φιλική κίνηση.

Έπειτα, τη στιγμή που μ' έχωναν στην άμαξα, είδα τον κύριο Μπιρτς να αρπάζει το χέρι του πατέρα και το βλοσυρό ύφος του να μετατρέπεται σε χαμόγελο· ένα ελαφρά ντροπαλό, αμήχανο χαμόγελο, σαν να είχε μόλις θυμηθεί και πάλι τους καλούς τρόπους του. Οι δυο τους έδωσαν τα χέρια κι ο πατέρας μου επιβράβευσε τον κύριο Μπιρτς με το κοφτό γνέψιμο που ήξερα πολύ καλά. Σήμαινε πως όλα ήταν εντάξει. Σήμαινε πως δεν υπήρχε τίποτα άλλο να ειπωθεί για το περιστατικό.